

Възобновяема топлина за всички

Манифест на гражданското общество за отоплението и охлаждането в Европа

ВЪЗОБНОВЯЕМА ТОПЛИНА ЗА ВСИЧКИ

Тъй като цените на изкопаемите горива се повишиха, милиони хора са застрашени от още по-висок риск от енергийна бедност. Вече е пределно ясно, че се нуждаем от възобновяема енергия, достъпна за всички. Глобалната криза с цените на енергията разкри колко уязвима е Европа спрямо нестабилните международни пазари на газ, заради зависимостта си от вноса на 90% от използвания изкопаем газ.

Същевременно Европа е изправена пред климатична криза: сега е моментът да ускорим енергийния преход сред обществото ни. Но не всички задачи имат еднаква степен на трудност. Вредните емисии от отоплението и охлаждането могат да се понижат много по-лесно, отколкото при други сектори на икономиката: възобновяемите, незамърсяващи решения за отопление и охлаждане са на пазара от години и вече са доказани технологии.

Освен това зависимостта на Европа от изкопаеми горива в домовете на хората е и риск за общественото здраве, допринасяйки за влошаването на качеството на въздуха в затворените помещения и в градската среда. Справянето с климатичната криза и кризата в общественото здраве вървят ръка за ръка. Въпреки влошаващата се климатична криза и риска за общественото здраве, много от европейските правителства продължават да субсидират и да

насърчават инсталацията на газови бойлери и нафтови котли. Тази недалновидна мярка ще обрече домакинствата на скъпи и замърсяващи горива за десетилетия напред.

Време е да сложим край на зависимостта от изкопаеми горива, да отхвърлим фалшивите решения, предлагани от индустрията за изкопаеми горива, и да пренасочим

усилията си към ускореното внедряване на мерки за енергийна ефективност и решения за възобновяема енергия.

Вярваме, че всеки трябва да има право на достъпна и устойчива възобновяема енергия за отопление и охлаждане в дома си. Всички ние заслужаваме правото на удобно, енергийно ефективно и здравословно жилище, което да не допринася за климатичната и здравната криза.

Европа стои на кръстопът, изправена пред избора между по-нататъшната зависимост от изкопаеми горива и други замърсяващи енергийни източници и мащабното прилагане на решения, които намаляват потреблението на енергия и се основават на захранването с възобновяема енергия. Отговорът е ясен: отоплението и охлаждането чрез възобновяеми източници е по-евтино, произвежда по-малко вредни емисии, подобрява качеството на въздуха и може да бъде приложено в широк мащаб.

Но все още сме далеч от осъществяването на това право: първоначалните разходи за обновяването на жилища и инсталирането на решения за отопление, захранвани от възобновяеми източници, показват, че те не са достъпни за всички, особено за домакинствата с нисък доход. Европейският съюз и националните правителства трябва незабавно да внедрят програми, които да гарантират, че всички домакинства могат да се възползват от предимствата от енергоспестяването и технологиите за отопление чрез възобновяеми източници.

Постигането на този преход изисква и трансформацията на ролята на изкопаемите горива в енергийния пазар, извеждането от експлоатация на големи части от настоящата газова мрежа, възпрепятстването на нови жилищни връзки, улесняването на достъпа до възобновяеми източници за бита и централното отопление и прекратяване на продажбата на газови котли.

Потребителите трябва да бъдат защитени от променливите цени на газа, от разходите за поддържане на постоянно свиващата се газова мрежа и да бъдат предпазени от подвеждащите твърдения и дезинформацията относно предполагаемата устойчивост на изкопаемите горива и бъдещата декарбонизация на газовата мрежа. Те трябва да имат правото да участват активно в енергийния преход от изкопаеми горива към възобновяеми източници в своите градове, населени места и общности.

Трябва да затоплим домовете си, а не планетата: преминаването от изкопаеми горива към пълно декарбонизиране на домовете ни е един от климатичните приоритети на десетилетието.

Ние, долуподписаните организации на гражданското общество, призоваваме Европейската комисия, Европейския парламент и държавите членки да направят това възможно чрез предприемане на следните мерки:

Възползване от енергоспестяването и ефикасността:
Най-чистата и евтина форма на енергия е тази, която не използваме, трябва да предоставим възможност на всички да обновят домовете си.

Отхвърляне на измамните решения:
Замяна на отоплението чрез изкопаеми горива с възобновяеми енергийни източници; алтернативите са налице и декарбонизацията на отоплението и охлаждането може да се уповава изцяло на зрели, устойчиви, възобновяеми технологии без вредни емисии.

Защита на уязвимите потребители:
Пренасочване на субсидиите за изкопаеми горива към решения за възобновяема енергия; въпреки зрелостта, конкурентността и богатия потенциал на отоплението и охлаждането чрез възобновяеми източници, бариерите за ползване са твърде високи.

Нашата визия:

- Всеки в Европа да живее в удобни, безопасни и здравословни условия, като същевременно се грижи за планетата.
- Собствениците на жилища и наемателите да получават адекватна подкрепа за достъп до устойчиви решения за отопление с възобновяема енергия и прилични, енергийно ефективни и достъпни жилища.
- Демократична енергийна система, която да е в подкрепа на хората и планетата: система, базирана на градоустройство с нулеви емисии и висока енергийна ефективност, разчитаща на 100% възобновяеми енергийни източници.